

Аннотация

Тищенко В. В., Барцицкая А. А. Становление технологического подхода – новационное направление развития криминалистики. – Статья.

Исследование направлено на определение сущности технологического подхода, а также его теоретического и практического значения. Обоснована историческая обусловленность технологического подхода в криминалистике, возникновение которого соответствует общим законам и приоритетным направлениям развития науки. С позиций технологического подхода определено направление исследования объекта криминалистики как качественно новой формы научного познания и функционирования сложных систем – преступной деятельности и деятельности по расследованию преступлений.

Ключевые слова: криминалистическая технология, технологический подход, системный подход, функциональный подход, деятельностный подход.

Summary

Tyschenko V. V., Bartsitskaya A. A. Formation of a technological approach – the innovative direction of development of criminalistics. – Article.

Research is directed on definition of essence of a technological approach, and also its theoretical and practical value. It is proved historical conditionality of a technological approach in the criminalistics which emergence corresponds to the general laws and the priority directions of development of a science. From positions of a technological approach the direction of research of object of criminalistics as qualitatively new form of scientific knowledge and functioning of difficult systems – criminal activity and activities for investigation of crimes is defined.

Key words: criminalistic technology, technological approach, system approach, functional approach, activity approach.

УДК 343.131

І. В. Гловюк

МЕТОДОЛОГІЧНІ ІДЕЇ ТЕОРІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ

Актуальність теми. Питання про систему кримінально-процесуальних функцій є одним із найскладніших у сучасній кримінально-процесуальній доктрині. Незважаючи на те, що його дослідженню присвячено наукові розвідки багатьох учених, у доктрині відсутні сталі підходи до побудови системи кримінально-процесуальних функцій, не склалися критерії виділення окремих кримінально-процесуальних функцій.

Мета статті – формулювання методологічних ідей визначення сутності кримінально-процесуальних функцій та системи кримінально-процесуальних функцій.

Стан розробки проблематики. Дослідженню системи кримінально-процесуальних функцій присвятили свої праці такі правознавці, як С.А. Альперт, Д.М. Бєрова, В.М. Бозров, В.Г. Даєв, П.С. Елькінд, В.С. Зеленецький, З.З. Зінатулін, Н.В. Кіріллова, Л.Д. Кокорев, О.М. Ларін, З.В. Макарова, Я.О. Мотовіловкер, В.П. Нажимов, В.О. Попелюшко, С.В. Романов, В.М. Савицький, Ю.І. Стецовський, В.А. Стрємовський, М.С. Строгович, О.О. Тушев, Ф.Н. Фаткуллін, О.Г. Халіулін, О.О. Чепурний, В.А. Чернишов, М.Л. Шифман, М.Л. Якуб та інші.

Виклад основного матеріалу. У літературі запропоновано деякі методологічні правила щодо визначення сутності процесуальних функцій. Найбільш системно ці правила сформульовані В.М. Бозровим, який виділив наступне: 1) процесуальні

функції є «дзеркальним» відображенням такої істотної властивості кримінального судочинства як змагальність; 2) кримінально-процесуальні функції завжди припускають наявність сторін; 3) кримінально-процесуальні функції є керованими, в них можна виявити елементи стратегічної та тактичної характеристики; 4) кожна сторона завжди й в усіх випадках пов'язана лише з однією функцією, визначеною предметом спору та відповідним процесуальним інтересом; 5) жодна процесуальна функція не завершується в межах лише однієї стадії кримінального процесу; 6) зі зміною стадії не змінюється характер функцій, однак змінюється інтенсивність їх здійснення, а відповідно, і процедура реалізації [1, с. 169-170].

Незважаючи на наукову цінність цієї спроби сформулювати методологічні положення теорії кримінально-процесуальних функцій, не з усіма з викладених ідей можна беззаперечно погодитися. І найперше це стосується ідеї про те, що процесуальні функції є «дзеркальним» відображенням такої істотної властивості кримінального судочинства як змагальність.

Дійсно, зародження теорії кримінально-процесуальних функцій пов'язане саме зі змагальним розподілом діяльності суб'єктів у судовому процесі; ця ідея з'явилася у зв'язку із проведенням судової реформи, введенням в дію Статуту кримінального судочинства (1864 р.), результатом чого стало становлення змішаної форми кримінального процесу. Так, наприклад, С.В. Познишев писав, що «принцип змагальності виражається у відділенні від суду обвинувачення й захисту, у наданні обвинувачення й захисту двом незалежних одна від одної сторонам, в незалежності змісту діяльності сторін від суду, який регулює лише порядок їх змагання і стежить, щоб у зовнішньому вираженні своєї діяльності вони не виходили за межі, встановлені в законі» [2]. Д.Г. Тальберг стверджував, що «у кримінальному суді слід розрізняти троякого роду діяльність, а саме – функції обвинувача, який порушує кримінальне переслідування й обвинувачує на суді, обвинуваченого, який захищає свої інтереси проти обвинувача, і судді, який є посередником між сторонами» [3, с. 258]. Тобто, як видно, на думку цих та інших учених [4, с. 240; 5, с. 245], основною причиною розмежування функцій є необхідність забезпечення справедливості та неупередженості суду й ефективності обвинувачення та захисту. Саме тому особливістю поняття кримінально-процесуальної функції у цей період (яка не отримала, однак, подальшого розвитку) слід вважати судовий характер основних кримінально-процесуальних функцій [6, с. 16]; при цьому під кримінально-процесуальними функціями розуміли процесуальні дії (процесуальну діяльність) лише суду та сторін у кримінальному процесі, але й те лише у зв'язку з дослідженням принципу змагальності [20, с. 56-57]. Крім того, були деякі наукові праці, в яких ставилося питання про необхідність розмежування процесуальних функцій із поширенням змагальних засад на попереднє слідство [7, с. 29]. Таким чином, у цей період (1894-1917 рр.) наявність кримінально-процесуальних функцій пов'язувалася, як правило, лише із судовим процесом і досліджувалася в аспекті їх розмежування для забезпечення змагального судового розгляду.

Слід зазначити, що тенденція дослідження кримінально-процесуальних функцій в аспекті принципу змагальності проявлялася й надалі, зокрема, в наукових працях М.С. Строговича, який досліджував кримінально-процесуальні функції

саме в аспекті принципу змагальності, указуючи при цьому, що «змагальність полягає в тому, що суд розглядає справу за участі сторін – обвинувачення та захисту... Функції сторін – обвинувачення та захисту – відокремлені від функції суду» [8, с. 107]. Я.О. Мотовіловкер вказував, що в розмежуванні трьох основних кримінально-процесуальних функцій знаходить своє вираження змагальна побудова судового розгляду та участь у цьому рівноправних сторін. Дослідження питання про основні кримінально-процесуальні функції у відриві від питання про змагальність процесу та сторони, що беруть у ньому участь, призводить або до підміни предмета спору, або перетворення спору по суті на спір про терміни [9, с. 5-6].

Але в радянський період розвитку кримінально-процесуальної доктрини мала місце й інша тенденція щодо теорії кримінально-процесуальних функцій. Так, деякими вченими категорично заперечувався принцип змагальності (М.О. Чельцов, Т.В. Малькевич, С.О. Голунський) через його «буржуазний характер» [10, с. 85, 86; 11, с. 276, 290]. У зв'язку із цим був здійснено певний відхід від класичної теорії кримінально-процесуальних функцій у межах змагального судового процесу; наприклад, М.О. Чельцов розглядав кримінально-процесуальні функції поза зв'язком із принципом змагальності [12, с. 30-31].

У зв'язку із прийняттям Основ кримінального судочинства Союзу РСР та союзних республік 1958 р. та КПК 1960 р., в яких формально змагальність судового розгляду закріплена не була, «з'явилася можливість заново поглянути на кримінальний процес як на єдину систему та розробити поняття кримінально-процесуальної функції для всіх стадій процесу, не обмежуючись рамками принципу змагальності (на відміну від попереднього часу, коли поняття процесуальних функцій у судовому розгляді механічно переносилося на незмагальне попереднє розслідування)» [6, с. 26-27].

Таким чином, як видно, ідея про дослідження кримінально-процесуальних функцій лише в аспекті принципу змагальності знайшла найбільший прояв на початковому етапі становлення теорії кримінально-процесуальних функцій і була розвинена в доктринальних дослідженнях, що ґрунтувалися на дореволюційних традиціях кримінально-процесуальної доктрини; надалі з'явилася тенденція дослідження кримінально-процесуальних функцій поза межами цього принципу (хоча, безумовно, ця позиція мала на той час більш ідеологічний характер). Слід зазначити, що наявність кримінально-процесуальних функцій можна й необхідно розглядати не лише в межах принципу змагальності в судових стадіях кримінального процесу (хоча, безумовно, розмежування кримінально-процесуальних функцій є ключовим елементом цього принципу), а й у межах досудового провадження, де принцип змагальності діє обмежено. У стадії досудового розслідування не можна виділити сторони і тим більше – стверджувати про рівність їх прав, проте розмежування функцій у цій стадії здійснюється. Так, функцію кримінального переслідування та розслідування здійснюють прокурор, слідчий, дізнавач, потерпілий та його представник; функцію захисту у стадії досудового розслідування здійснюють підозрюваний, обвинувачений, законний представник, захисник, цивільний позивач та його представник і цивільний відповідач та його представник відповідно функції підтримання цивільного позову та заперечення проти цивільного позо-

ву. Натомість суддя здійснює дозвільну функцію, функцію застосування заходів кримінально-процесуального примусу, судовий контроль.

У зв'язку із вищевикладеним складно погодитися з виділенням методологічного правила, що процесуальні функції є «дзеркальним» відображенням такої істотної властивості кримінального судочинства як змагальність. В аспекті виключно принципу змагальності можливо досліджувати лише основні кримінально-процесуальні функції. Відповідно, це саме стосується й ідеї, що «кримінально-процесуальні функції завжди припускають наявність сторін», оскільки в досудовому провадженні не можна виділити сторони, проте це не виключає наявності в цьому провадженні кримінально-процесуальних функцій.

Наступне методологічне правило: кожна сторона завжди й в усіх випадках пов'язана лише з однією функцією, визначеною предметом спору та відповідним процесуальним інтересом [1, с. 170]. Це твердження загалом є правильним, оскільки у стадії судового розгляду, дійсно, більшість суб'єктів, що відносяться, відповідно, до сторони обвинувачення та сторони захисту, здійснюють лише одну функцію. Однак нами підтримуються наукові погляди щодо можливості виділення окремих функцій для цивільного позивача та цивільного відповідача – цивільний позивач та його представник і цивільний відповідач та його представник здійснюють, відповідно, функції підтримання цивільного позову та заперечення проти цивільного позову [13]. Тобто характеризуючи здійснення кримінально-процесуальних функцій, слід більш широко підходити до суб'єктів їх здійснення: функція може здійснюватися не одним, а декількома суб'єктами. Ця позиція знайшла підтримку в літературі [14, с. 114-115; 15, с. 55].

Окремого обговорення потребує виділення таких методологічних правил: «Жодна процесуальна функція не завершується в межах лише однієї стадії кримінального процесу; зі зміною стадії не змінюється характер функцій, однак змінюється інтенсивність їх здійснення, а відповідно, і процедура реалізації» [1, с. 170]. У літературі висловлена прямо протилежна точка зору: «Кримінально-процесуальні функції можуть здійснюватися в одній чи декількох стадіях кримінального процесу» [15, с. 55]. При цьому, на жаль, П.С. Елькінд не наводить приклад тих функцій, які здійснюються в одній стадії кримінального процесу. Слід зазначити, що оцінка цього методологічного правила залежить від двох моментів: по-перше, від системи кримінально-процесуальних функцій, яка відстоюється конкретним ученим, по-друге, систематизації стадій кримінального процесу. Як уявляється, за діючої системи стадій кримінального процесу України функцією, що реалізується в межах лише однієї стадії, є коригуюча функція, що здійснюється в межах стадії виконання вироку, ухвали, постанови суду [16, с. 180].

Важливою методологічною проблемою є розмежування функцій кримінального процесу, кримінально-процесуального права та кримінально-процесуальних функцій. Проблема полягає в тому, що в літературі наявні приклади змішування принципово різних категорій. Так, наприклад, Ю.А. Гончан у статті «Функції кримінального процесу» вказує на те, що в теорії процесуального права виділяється лише дві основні функції – регулятивна та охоронна. Більшістю вчених-процесуалістів розрізняються чотири основні процесуальні функції: розслідування зло-

чину; обвинувачення у злочині; захист від обвинувачення у злочині; здійснення правосуддя [17, с. 62].

Деякі вчені під кримінально-процесуальним функціями розуміють не лише напрямки кримінально-процесуальної діяльності суб'єктів процесу, а й функції кримінального процесу в цілому. Так, В.П. Нажимов стверджує, що «функції і стадії кримінального процесу, або, як їх частіше називають, основні кримінально-процесуальні функції, і функції окремих учасників кримінального процесу (слідчого, прокурора, захисника, потерпілого та інших) – це категорії, які не можна змішувати» [18]. О.О. Чепурний визначає поняття функцій кримінального судочинства в цілому, як єдиної правової системи, як головні напрямки кримінально-процесуальної діяльності, в яких проявляється вплив кримінального судочинства на суспільні відносини та які визначаються його задачами, передбаченими ст. 2 КПК України [19, с. 52]. Тобто, фактично, авторами змішуються поняття «функції кримінального процесу» та «кримінально-процесуальні функції». Із цією позицією погодитися складно. По-перше, тому що не можна відривати напрям діяльності від конкретного носія, що її здійснює. Діяльність завжди здійснюється певними суб'єктами шляхом вчинення сукупності взаємопов'язаних дій. По-друге, через те що функції кримінального процесу є явищем більш високого рівня узагальнення, ніж кримінально-процесуальні функції. Як вказує В.А. Чернишов, словосполучення «кримінально-процесуальна функція» у значенні «функція кримінального процесу» має в семантиці значення лише в тому випадку, якщо розглядати кримінальний процес як частину більш глобального процесу, тобто якщо він є елементом системи більш високого рівня. Оскільки кримінальний процес є частиною системи більш високого рівня – процесуальної системи, то словосполучення «кримінально-процесуальна функція» у значенні «функція самого процесу» потребує уточнення. Правильніше говорити про «функції кримінально-процесуальної системи» [20, с. 18-19]. Погоджуючись із можливістю виділення функцій кримінально-процесуальної системи, слід критично розглядати об'єднання поняття «функція кримінально-процесуальної системи» та «функція, яка здійснюється елементами системи» у поняття «кримінально-процесуальна функція» [20, с. 141]. Більш коректним у першому випадку є поняття «функції кримінального процесу», а у другому – «кримінально-процесуальні функції». Слід зазначити, що в літературі вже здійснено наукові розвідки щодо функціонального призначення кримінально-процесуальної діяльності саме в аспекті функцій кримінально-процесуальної діяльності, котрі вона виконує в суспільстві [21].

Крім того, в літературі іноді ототожнюються кримінально-процесуальні функції та функції кримінально-процесуального права [19, с. 11; 22, с. 13, 37; 23, с. 17]. Однак ототожнення кримінально-процесуальної функції (визначення якої пов'язується у літературі з наступним: 1) напрямками кримінально-процесуальної діяльності; 2) спеціальним призначенням та роллю суб'єкта кримінального судочинства; 3) видами, напрямками діяльності суб'єктів кримінального процесу; 4) загальним обов'язком або наданим суб'єкту загальним правом, спрямованими на виконання завдань та досягнення цілей (призначення) кримінального процесу) та функції кримінально-процесуального права як системи норм є принципово неправильним, оскільки мова йде про функції абсолютно різних правових явищ.

Крім того, важливим із методологічних позицій є аналіз проблеми виділення двох значень поняття «кримінально-процесуальна функція»: як окремих напрямків кримінально-процесуальної діяльності та як функції органу або особи, що бере участь у процесі [25, с. 84; 26, с. 77; 24; 27]. На думку М.Л. Якуб, у літературі поняття кримінально-процесуальної функції розглядається у двох аспектах: як окремі види, напрями кримінально-процесуальної діяльності та як функція органу або особи, що бере участь у процесі. Розгляд поняття процесуальної функції в обох названих аспектах є необхідним. Це два взаємопов'язані, проте різні аспекти розглядуваної проблеми. Кожен із них має свій зміст та підстави, в будь-якому випадку щодо тих учасників процесу, на яких не покладено обов'язок здійснення тієї чи іншої функції. Не слід тому змішувати поняття процесуальної функції, що розглядається в одному з аспектів, із тим же поняттям, що розглядається в іншому аспекті [25, с. 84].

Однак це не має ключового значення для визначення поняття та сутності кримінально-процесуальної функції. Не можна відривати напрям діяльності від конкретного носія, що її здійснює. Діяльність завжди здійснюється певними суб'єктами шляхом вчинення сукупності взаємопов'язаних дій. Мова йде про одні й ті самі функції, однак у першому випадку вони характеризуються безвідносно до суб'єктів їх здійснення (як напрямком діяльності в цілому), у другому – характеризуються ті ж функції, лише в аспекті суб'єктів – носіїв цих функцій. Тому навіряд чи ці функції можна іменувати явищами різного рівня [18], адже «без суб'єкта процесу не може бути й діяльності, а без діяльності, яка здійснюється суб'єктом в тому напрямку, який виражає його призначення й роль у кримінальному процесі, не може бути і процесуальних функцій» [28, с. 9]. Таким чином, немає принципової різниці між кримінально-процесуальною функцією як напрямком кримінально-процесуальної діяльності та кримінально-процесуальною функцією суб'єкта процесу, адже в обох випадках дослідженню піддаються одні й ті ж самі функції, лише в першому випадку – в аспекті їх змістовної характеристики, у другому – в аспекті їх реалізації конкретними суб'єктами; при цьому суб'єкт може бути носієм не однієї, а декількох функцій.

До методологічних ідей теорії кримінально-процесуальних функцій можна віднести також деякі положення, сформульовані С.В. Романовим: потреба у функціях, незалежно від того, як вони визначаються, постає з необхідності вирішення завдань кримінального процесу; нерозривний зв'язок функції та її носія – учасника процесу [6, с. 31].

Здійснювана кримінально-процесуальна функція або функції є напрямками кримінально-процесуальної діяльності, що дає можливість указати на векторний характер кримінально-процесуальних функцій. При цьому слід зазначити, що саме функція визначає характер кримінально-процесуальної діяльності. Напрямки кримінально-процесуальної діяльності характеризуються наявністю власних завдань, на досягнення яких спрямована діяльність суб'єктів відповідної функції. Кримінально-процесуальна функція визначає права та обов'язки суб'єкта (суб'єктів) реалізації функції, які можна визнати змістом кримінально-процесуальної функції. До суб'єктного елемента кримінально-процесуальної функції слід від-

нести призначення та роль носія або носіїв кримінально-процесуальної функції. При цьому слід, як уявляється, з певною обережністю ставитися до пов'язування кримінально-процесуальної функції зі *спеціальним призначенням* конкретних суб'єктів процесу, оскільки це виключає можливість багатосуб'єктності функції та множинності функцій одного суб'єкта. Кримінально-процесуальна функція має нормативний характер; це дає можливість вказувати на виключно правові форми реалізації функції, що знаходять прояв у конкретних кримінально-процесуальних відносинах.

Таким чином, можливо виділити наступні методологічні ідеї теорії кримінально-процесуальних функцій:

1) необхідно розмежовувати поняття «кримінально-процесуальна функція», «функція кримінального процесу (кримінально-процесуальної системи)» та «функція кримінально-процесуального права»;

2) застосування системного підходу до визначення кримінально-процесуальних функцій дозволить врахувати напрямок кримінально-процесуальної діяльності (векторність функції), зміст цієї діяльності, її форму, призначення та роль носія (носіїв) кримінально-процесуальної функції, тобто для визначення поняття кримінально-процесуальної функції слід ураховувати її векторний, змістовний, суб'єктний та формальний елементи;

3) принцип змагальності є основою виділення лише основних кримінально-процесуальних функцій; систему кримінально-процесуальних функцій у сучасному кримінальному процесі необхідно досліджувати в межах усіх його стадій та проваджень;

4) потреба у функціях, незалежно від того, як вони визначаються, постає з необхідності вирішення завдань кримінального процесу [6, с. 31];

5) характеризуючи здійснення кримінально-процесуальних функцій, слід використовувати широкий підхід до кола суб'єктів їх здійснення: кримінально-процесуальна функція може здійснюватися не одним, а декількома суб'єктами; суб'єкт кримінального процесу може здійснювати як одну (як правило, основну), так і декілька функцій;

6) виділення двох значень поняття «кримінально-процесуальна функція»: як окремих напрямків кримінально-процесуальної діяльності та як функції органу або особи, що бере участь у процесі – не має ключового значення для визначення поняття й сутності кримінально-процесуальної функції, оскільки в обох випадках дослідженню піддаються одні й ті самі функції, лише в першому випадку – в аспекті їх змістовної характеристики, у другому – в аспекті їх реалізації конкретними суб'єктами.

Література

1. Бозров В.М. К проблеме методологии в теории уголовно-процессуальных функций / В.М. Бозров // Российский юридический журнал. – 2011. – № 3. – С. 166-172.
2. Познышев С.В. Элементарный учебник русского уголовного процесса / С.В. Познышев. – М., 1913. // <http://allpravo.ru/library/doc1897p0/instrum3553/item3587.html>.
3. Тальберг Д.Г. Русское уголовное судопроизводство / Д.Г. Тальберг // Антологія української юридичної думки : в 10 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова) та ін. – Т. 7: Кримінальне право.

- Кримінальний процес / упор.: О.М. Костенко, О.О. Кваша; відп. ред. О.М. Костенко. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2004. – 616 с.
4. Викторский С.И. Русский уголовный процесс : учеб. пособие / С.И. Викторский. – М.: Юридическое бюро «Городец», 1997. – 448 с.
  5. Палаузов В.Н. Вступительная лекция по уголовному судопроизводству / В.Н. Палаузов // Антологія української юридичної думки : в 10 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова) та ін. – Т. 7: Кримінальне право. Кримінальний процес / упор.: О.М. Костенко, О.О. Кваша; відп. ред. О.М. Костенко. – К.: Видавничий Дім «Юридична книга», 2004. – 616 с.
  6. Романов С.В. Понятие, система и взаимодействие процессуальных функций в российском уголовном судопроизводстве : дис. канд. юрид. наук : 12.00.09. / С.В. Романов. – М., 2007. – 282 с.
  7. Даневский В.П. Наше предварительное следствие: его недостатки и реформа / В.П. Даневский. – К.: Семенко Сергей, 2003. – 142 с.
  8. Строгович М.С. О состязательности и процессуальных функциях в советском уголовном судопроизводстве / М.С. Строгович // Правоведение. – 1962. – № 2. – С. 106-114.
  9. Мотовиловкер Я.О. Основные уголовно-процессуальные функции / Я.О. Мотовиловкер. – Ярославль, 1976. – 94 с.
  10. Чельцов М.А. О недопустимости перенесения буржуазных конструкций в советскую уголовно-процессуальную теорию / М.А. Чельцов // Всесоюзный юридический заочный институт : ученые записки. – Вып. 6. Вопросы советского уголовного процесса. – М., 1958. – С. 48-98.
  11. Малькевич Т.В. К вопросу о состязательности / Т.В. Малькевич // Всесоюзный юридический заочный институт : ученые записки. – Вып. 6. Вопросы советского уголовного процесса. – М., 1958. – С. 263-293.
  12. Чельцов М.А. Советский уголовный процесс / М.А. Чельцов. – М., 1951.
  13. Гловюк І. Кримінально-процесуальні функції підтримання цивільного позову та заперечення проти цивільного позову: до проблеми самостійності у системі функцій / І. Гловюк // Правова система України: сучасний стан та перспективи розвитку : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, Україна, 10-11 лютого 2012 р.): у 3 ч. – Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2012. – Ч. 3. – С. 108-110.
  14. Фаткуллин Ф.Н. Обвинение и защита по уголовным делам : учеб. пособие / Ф.Н. Фаткуллин, З.З. Зинатуллин, Я.С. Аврах. – Изд-во Казанского университета, 1976. – 167 с.
  15. Элькин П.С. Сущность советского уголовно-процессуального права / П.С. Элькин. – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1963. – 172 с.
  16. Борова Д.М. Функции суда в уголовном судопроизводстве / Д.М. Борова // Общество и право. – 2010. – № 5. – С. 176-184.
  17. Гончан Ю.А. Функции уголовного процесса / Ю.А. Гончан // Российская юстиция. – 2007. – № 10. – С. 61-62.
  18. Нажимов В.П. Психологические основы учения об уголовно-процессуальных функциях / В.П. Нажимов // Правоведение. – 1983. – № 5. – С. 52-58. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://law.edu.ru/article/article.asp?articleID=186821>.
  19. Чепурний О.О. Кримінально-процесуальні функції на стадії досудового розслідування : дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / О.О. Чепурний. – К., 2005. – 195 с.
  20. Чернышов В.А. Проблема функций в российской науке уголовного процесса : дис. канд. юрид. наук : 12.00.09 / В.А. Чернышов. – Ижевск, 1999. – 166 с.
  21. Карабут Л.В. Функціональні призначення кримінально-процесуальної діяльності // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Є.О. Дідоренка. – 2010. – № 4. – С. 109-115.
  22. Андрусяк В.В. Функції органів досудового слідства в кримінальному процесі України : дис. канд. юрид. наук : 12.00.09 / В.В. Андрусяк. – Х., 2010. – 224 с.
  23. Халиулин А.Г. Уголовное преследование как функция прокуратуры Российской Федерации (проблемы осуществления в условиях правовой реформы) : дис. докт. юрид. наук : 12.00.09, 12.00.11 / А.Г. Халиулин. – М., 1997. – 261 с.
  24. Борова Д.М. Основы теории функционализма в уголовном судопроизводстве : автореф. дис. докт. юрид. наук : спец. 12.00.09 – «Уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность» / Д.М. Борова. – Краснодар, 2011 // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.iuaaj.net/node/881>.

25. Якуб М.Л. О понятии процессуальной функции в советском уголовном судопроизводстве // Правоведение. – 1973. – № 5. – С. 83-89.
26. Доржиев Б.В. Сочетание уголовного преследования и процессуального надзора в полномочиях прокурора в досудебном производстве согласно Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации // Вестник Российской правовой академии. – 2007. – № 2. – С. 76-78.
27. Чепурний О.О. Кримінально-процесуальні функції на стадії досудового розслідування : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / О.О. Чепурний. – К., 2005. – 16 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05coosdr.zip>.
28. Зеленецкий В.С. Функциональная структура прокурорской деятельности / В.С. Зеленецкий. – Х. : Вища школа, 1978. – 77 с.

Анотація

Гловчук І. В. Методологічні ідеї теорії кримінально-процесуальних функцій. – Стаття.

Статтю присвячено розгляду методологічних ідей теорії кримінально-процесуальних функцій. Критично проаналізовано деякі сформульовані в доктрині методологічні правила цієї теорії. Викладено авторське бачення системи методологічних ідей теорії кримінально-процесуальних функцій.

Ключові слова: методологічна ідея, кримінально-процесуальна функція, змагальність, функція кримінального процесу, функція кримінально-процесуального права.

Аннотация

Гловчук И. В. Методологические идеи теории уголовно-процессуальных функций. – Статья.

В статье рассматриваются методологические идеи теории уголовно-процессуальных функций. Критически проанализированы некоторые сформулированные в доктрине методологические правила этой теории. Изложено авторское видение системы методологических идей теории уголовно-процессуальных функций.

Ключевые слова: методологическая идея, уголовно-процессуальная функция, функция уголовного процесса, функция уголовно-процессуального права.

Summary

Glovchuk I. V. Methodological ideas of the criminal procedural functions' concept. – Article.

The article reviews the methodological ideas of the criminal procedural functions. Some doctrinal methodological rules of the theory have been analyzed. The author's view of the methodological ideas of the criminal procedural functions system has been given.

Key words: a methodological idea, criminal procedural function, the function of the criminal procedure, the function of the criminal procedure law.